

ULRICEHAMNS
KOMMUN

DELEGERING

Läkemedelsplåster

Fastställt av: 2015-11-01 Medicinsk ansvarig sjuksköterska

Dokumentet framtaget av: MAS

För revidering ansvarar: MAS

Dokumentet gäller till och med: Tillsvidare

Läkemedelsplåster mot smärta

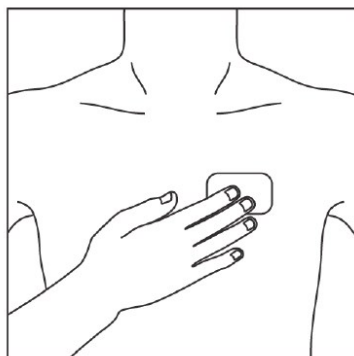
Läkemedelsplåster mot smärta är ett starkt smärtlindrande läkemedel som även kallas opioider. Den verkar genom att blockera smärtsignalerna till hjärnan. Det finns i huvudsak två olika sorters läkemedelsplåster, Matrifen (byts var 3:e dag) och Norspan (byts var 7:e dag) som är vanligast ordinerade men det finns även andra sorter.

Ordination

Det är läkare som ordinerar läkemedelsplåster samt vilken styrka och dos som ska ges. Dosen är alltid individuellt anpassad. Läkemedlet ska alltid användas enligt läkarens anvisningar. Kontrollera alltid och läs noga på ordinationshandlingen samt titta på signeringslistan före bytet.

Hur används läkemedelsplåster

Hitta en slät yta på överkroppen (bålen) eller överarmen, där huden är fri från hår och där det inte finns några sår, fläckar eller andra hudproblem. Sätter man plåster på ett sådant område fäster det inte och ger därmed ingen verkan. Hudytan får inte ha blivit bestrålad i samband med strålningsbehandling.

- Om det finns hår på huden, klipp av håret med en sax. Raka INTE bort håret eftersom detta påverkar huden. Om huden behöver tvättas, tvätta med vatten. Använd inte tvål, krämer, olja, lotioner, puder, alkohol eller andra medel som kan irritera huden. Huden ska vara helt torr innan plåstret fästs.
- Dela inte plåstret. Använd inte ett plåster som har blivit delat, itu klippt eller skadat.

Byte av läkemedelsplåster

- Ta bort det gamla plåstret. Vik ihop det på mitten med klibbiga sidorna inåt.
- Kasta plåstret i påse "överblivna läkemedel" eller speciellt avsedd kartong för läkemedelsplåster, som sedan lämnas till apoteket.
- Varje plåster ligger förseglad i en skyddspåse. Precis innan användning öppna skyddspåsen vid den perforerade linjen. Ta ut plåstret.
- Plåstrets klibbiga sida har en skyddsfilm. Dra försiktigt av den smala delen av skyddsfilmen. Undvik att röra vid plåstrets klibbiga sida.
- Fäst plåstret på ett annat hudparti än det suttit tidigare. Det ska gå 3-4 veckor innan man sätter det på samma ställe igen.
- Dra bort resterande skyddsfilm.

- Tryck plåstret mot huden med handflatan i 30 sekunder. Försäkra dig om att hela plåstret är i tät kontakt med huden, särskilt runt kanterna.
- Tvätta händerna med rent vatten efteråt.
- Byt alltid plåstret vid samma tid på dagen. Därför viktigt att anteckna tidpunkten för bytet
- Signera bytet.

Att bära plåstret

- Om plåstret lossnar i kanterna före nästa byte kan man tejpa fast det med lämplig hudtejp.
- Om det däremot lossnar helt ska INTE samma plåster användas igen. Sätt genast dit ett nytt.
- Det går bra att bada, duscha eller simma med plåstret.
- Om feber uppstår under behandlingen kontakta sjuksköterskan eftersom höjd kroppstemperatur kan medföra att en för stor mängd läkemedel tas upp genom huden.
- Utsätt inte plåstret för stark värme (t.ex. värmedynor, elektriska filtar, värmeplattor, bastubad, heta bad, uppvärmda vattensängar mm) eftersom det kan öka kroppens upptag av det aktiva ämnet i blodet. Värme utifrån kan också göra att plåstret inte fastnar ordentligt.

Om man använt för stor mängd av läkemedelsplåster

Om man har använt, satt på fler plåster än vad som har ordinerats eller tagit bort plåstren kontaktas alltid sjuksköterskan.

Eventuella biverkningar

Liksom alla läkemedel kan läkemedelsplåster också orsaka biverkningar men alla användare behöver inte få det. Om något av följande allvarliga, mycket sällsynta biverkningar förekommer, kontakta sjuksköterska.

- Betydande nedsättning av andningsförmågan, svår andfåddhet eller rosslande ljud när patienten andas.
- Stopp i tarmen, krampartad smärta, kräkningar eller gaser i magen.
- Plötslig svullnad i ansiktet eller på halsen, kraftig irritation, rodnad eller blåsbildning av huden. Detta kan vara tecken på kraftig allvarlig reaktion. Detta drabbar bara ett fåtal människor.

Övriga biverkningar

Mycket vanliga (förekommer hos fler än 1 av 10 användare)

- Dåsighet, yrsel, huvudvärk, illamående, kräkningar, förstoppning m.m.

Förvaring av läkemedelsplåster

Förvaras utom syn och räckhåll för barn, även efter användning. Höga halter av läkemedlet finns kvar i plåstren även efter användning. Används före utgångsdatum som anges på förpackningen. Utgångsdatumet är den sista dagen i angiven månad. Av miljö- och säkerhetsskäl ska använda, liksom överblivna och för gamla, plåster lämnas till apotek för omhändertagande. Läggs i påse ”överblivna läkemedel” eller särskild kartong (som lämnats ut av läkemedelsföretaget).

Källangivelse: FASS, läkemedelsfakta; bipacksedel på Norspan och Matrifen.